

Dosarul nr. 2r-202/22

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, Judecător – V. Boico

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", prin intermediul avocatului Leșan Nicolae,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" către Dolganiuc Alexei cu privire la repararea prejudiciului material,

și la acțiunea reconvențională depusă de Dolganiuc Alexei către SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020, prin care a fost restituit apelul declarat de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, din 14 decembrie 2018,

c o n s t a t ă:

La 17 decembrie 2010, SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" a depus cerere de chemare în judecată către Dolganiuc Alexei cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 22 461 258, 24 lei.

Ulterior, Dolganiuc Alexei a înaintat acțiune reconvențională către SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" cu privire la repararea prejudiciului material în sumă de 3 673 560 lei.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, din 14 decembrie 2018, cererea de chemare în judecată depusă de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" și acțiunea reconvențională depusă de Dolganiuc Alexei, au fost respinse ca neîntemeiate.

La 09 ianuarie 2019 SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", prin intermediul Doinei Verejan care acționa în temeiul procurii, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, din 14 decembrie 2018.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 decembrie 2019, nu s-a dat curs apelului declarat de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" și s-a comunicat

apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, a dovezii achitării taxei de stat în mărime de 37 500 lei și a actelor confirmative care să ateste funcția, statutul sau calitatea de serviciu al Doinei Verejan în cadrul SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" la momentul depunerii cererii de apel, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 20 zile din momentul recepționării încheierii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020, cererea de apel depusă de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" a fost restituită, din motivul neîndeplinirii indicațiilor expuse în încheierea din 26 decembrie 2019.

La 04 februarie 2022, SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", prin intermediul avocatului Leșan Nicolae, a contestat cu recurs încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020, solicitând repunerea în termen și, respectiv, admiterea cererii de recurs și casarea încheierii atacate.

În motivarea cererii de repunere în termen, reprezentantul recurentei a menționat că despre încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020, a aflat abia la 18 ianuarie 2022.

Cu referire la motivele de fapt pentru casarea încheierii instanței de apel, recurenta a menționat că instanța sesizată nu a ținut cont de solicitarea SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" de scutire de la plata taxei de stat, fapt prin care i-a încălcat dreptul de acces la justiție.

Mai mult ca atât, s-a menționat că nici cererea repetată înaintată de către SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" cu privire la scutirea de la plata taxei de stat nu a fost examinată corespunzător, deși anterior prima instanță a admis un demers similar înaintat în același sens.

Astfel, recurenta a remarcat că încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020 este neîntemeiată și urmează a fi casată, cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinare în fond.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de repunere în termen urmează a fi respinsă, iar recursul declarat de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", prin intermediul avocatului Leșan Nicolae, urmează a fi restituit din următoarele considerente.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Studiind materialele cauzei, în contradictoriu cu circumstanțele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil a stabilit următoarea cronologie.

La 09 ianuarie 2019, SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", prin intermediul Doinei Verejan care acționa în temeiul procurii, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 14 decembrie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" către Dolganiuc Alexei cu privire la repararea prejudiciului material și la acțiunea reconvențională depusă de Dolganiuc Alexei către SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" cu privire la repararea prejudiciului material.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 decembrie 2019, recepționată de către SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" la 06 martie 2020, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, a dovezii achitării taxei de stat în mărime de 37 500 lei și a actelor confirmative care să ateste funcția, statutul sau calitatea de serviciu al Doinei Verejan în cadrul SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" la momentul depunerii cererii de apel fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 20 zile din momentul recepționării încheierii.

Ulterior, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020, cererea de apel depusă de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" a fost restituită, în temeiul art.369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul contestării unui act judecătoresc, instanța de recurs menționează că potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, arată că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

La caz, în conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că, într-adevăr, din materialele dosarului nu pot fi elucidate probe care să confirme cu exactitate momentul recepționării de către SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" a încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020.

Totodată, potrivit art.56 alin.(3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă, iar conform art.61 alin.(1) CPC, părțile sânt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, este de notat comportamentul lipsit de diligență al SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" care, după depunerea la 09 ianuarie 2019 a cererii de apel și după recepționarea la 06 martie 2020 a încheierii de a nu da curs cererii de apel, nu s-a folosit cu bună-credință de obligațiile sale procedurale și nu a dat dovadă de promptitudine în vederea informării despre soarta cererii de apel.

De asemenea, potrivit art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Prin prisma prevederilor citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de declarare a

recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a depune recursul în termen

În această ordine de idei, Colegiul civil apreciază critic argumentul reprezentantului recurenteii cu privire la faptul că a luat cunoștință de încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020, atacată cu recurs, abia la 21 ianuarie 2022, deoarece, potrivit materialelor cauzei, la 09 iulie 2020, adică după restituirea apelului, recurenta a înaintat Curții de Apel Chișinău un demers de scutire de la plata taxei de stat, iar prin scrisoarea din 17 septembrie 2020, a fost informată despre imposibilitatea soluționării demersului pe motivul restituirii cererii de apel. (f.d.54-62, vol.IV)

Mai mult ca atât, la cererea SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" din 30 octombrie 2020, Curtea de Apel Chișinău, prin scrisoarea din 06 noiembrie 2020, a informat persoana interesată despre restituirea dosarului către instanța de fond. (f.d.84-86, vol.IV)

Astfel, deși SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, aceasta nu a prezentat probe și nu a făcut dovada circumstanțelor care au împiedicat-o să depună în termen recursul asupra încheierii din 13 iunie 2020, iar în consecință, Colegiul civil consideră că recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020, înregistrat la 04 februarie 2022, a fost declarat cu omiterea termenului și nu există motive de repunere a acestuia în termen.

În context, instanța de recurs notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului de declarare, în lipsa motivelor de repunere în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termen și de a restitui recursul declarat de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", prin intermediul avocatului Leșan Nicolae.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a), 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", cu privire la repunerea în termen a recursului declarat.

Se restituie recursul declarat de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", prin intermediul avocatului Leșan Nicolae, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2020, prin care a fost restituit apelul declarat de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto", în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" către Dolganiuc Alexei cu privire la repararea prejudiciului material, și la acțiunea reconvențională depusă de Dolganiuc Alexei către SA "Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto" cu privire la repararea prejudiciului material, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 14 decembrie 2018, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Maria Ghervas